

15.10.2024

OZNÁMENIE POSLANCOM

Vec: Petícia č. 1400/2023, ktorú predkladá Christian Rosario Sortino, taliansky štátny príslušník, o namietaní proti výstavbe závodu na spätné splyňovanie v blízkosti mesta Savona v Taliansku

Petícia č. 0259/2024, ktorú predkladá S. C., talianska štátna príslušníčka, v mene združenia Il Sogno di Daisy, o údajných porušeníach predpisov pri postupe povoľovania presunu lode na opätovné splyňovanie z mesta Piombino do mesta Vado Ligure v Taliansku

1. Zhrnutia obsahu petícií

Petícia č. 1400/2023

Predkladateľ petície sa obáva závodu na spätné splyňovanie, ktorý sa má postaviť vo Vado Ligure. Keďže zariadenie by bolo vzdialené menej ako 2 km od mesta Savona, obáva sa, že prúdy by mohli spôsobiť znečistenie v susedných chránených oblastiach a poškodiť husto obývané prímorské letovisko.

Petícia č. 0259/2024

Predkladateľka petície vyjadruje obavy v súvislosti s údajným porušením nariadení EÚ talianskym zákonom, ktorý upravuje postup environmentálneho povoľovania projektov splyňovania. Podľa predkladateľky petície sa v článku 5 ods. 3 a 4 zákona 91/2022 ustanovuje široká kategória projektov, ktoré sú oslobodené od posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA), čo je v rozpore s požiadavkou posudzovania každého jednotlivého prípadu uvedenou v smernici 2011/92/EÚ. Okrem toho sa predkladateľka petície sťažuje, že vnútroštátne právne predpisy neriešia dostatočne zásadu „nespôsobovať významnú škodu“ v prípade projektov splyňovania a nie sú v súlade s článkom 3 smernice 2011/92/EÚ a s prílohou IV k tejto smernici ani so smernicou 2014/94/EÚ o verejných investíciách a ochrane životného prostredia. Predkladateľka petície sa domnieva, že plávajúce zariadenie na opätovné

splyňovanie v meste Vado Ligure porušuje bezpečnostné normy stanovené v smernici Seveso III. Podľa predkladateľky petície neboli v dokumentácii, ktorú poskytla spoločnosť Snam (manažér infraštruktúry), zhodnotené technické predpisy (uvedené v prílohe C k legislatívnemu dekrétu 105/2015 a v normách UNI EN ISO 20257-1:2020 a 20257-2:2021). Okrem toho chýbala identifikácia prírodných nebezpečenstiev spôsobujúcich technologické katastrofy (NATECH) a primerané plánovanie pre prípad prírodných udalostí. Pokiaľ ide o polohu projektu, neboli posúdené kritériá na umiestnenie infraštruktúry pre skvapalnený zemný plyn (LNG), ktoré sa vyžadujú podľa prílohy III k legislatívnemu dekrétu 257/2016 a článkov 3 a 5 smernice 2014/94/EÚ. Navyše, ako zdôraznila predkladateľka petície, nebolo vykonané komplexné posúdenie bezpečnosti, v ktorom by sa zohľadňoval celkový územný kontext, a neboli zohľadnené nové ustanovenia národnej smernice ministra civilnej ochrany a námornej politiky zo 7. decembra 2022. Podľa predkladateľky petície všetky tieto nedostatky predstavujú porušenie smerníc Seveso III a 2011/92/EÚ. Okrem toho sa v petícii uvádza, že spoločnosť Snam vykonala len preverovanie, a nie úplné posudzovanie vplyvov na životné prostredie, ako sa vyžaduje v článku 3 ods. 6 smernice 2014/94/EÚ, čím došlo k porušeniu smernice o biotopoch. Predkladateľka petície takisto tvrdí, že neboli dodržané usmernenia uvedené v nedávnom oznámení Európskej komisie (2021/C437/01) a že nebola zohľadnená prítomnosť chránených lokalít z hľadiska biodiverzity v blízkosti zariadenia na opätovné splyňovanie. Predkladateľka petície okrem toho poznamenáva, že nadobudnutie závodu na opätovné splyňovanie v Ravenne spoločnosťou Snam predstavuje riziko potenciálnej fragmentácie projektu, čo je v rozpore so smernicou 2011/92/EÚ a judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (C-2/07). Napokon predkladateľka petície tvrdí, že počas realizácie projektu neboli uskutočnené konzultácie s miestnymi komunitami, čím bol porušený článok 3 ods. 3 smernice 2014/94/EÚ.

2. Prípustnosť

Petícia č. 1400/2023

Petícia bola uznaná ako prípustná 27. marca 2024. Európsky parlament požiadal Komisiu o poskytnutie informácií (článok 227 ods. 5 rokovacieho poriadku, nový článok 233 ods. 5).

Petícia č. 0259/2024

Petícia bola uznaná ako prípustná 22. marca 2024. Európsky parlament požiadal Komisiu o poskytnutie informácií (článok 227 ods. 5 rokovacieho poriadku, nový článok 233 ods. 5).

3. Odpoveď Komisie doručená 15. októbra 2024

Petície č. 1400/2007 a 0259/2024

Táto petícia sa týka projektu presunutia plávajúceho zariadenia na spätné (opätovné) splyňovanie z Piombina do Vado Ligure. Predkladateľ petície upozorňuje na mnohé body. Komisia sa vo svojej odpovedi zameriava na údajné porušenia práva EÚ.

1. Po prvé, predkladateľ petície tvrdí, že taliansky zákonný dekrét č. 50/2022 vylučuje uplatňovanie ustanovení smernice o EIA (posudzovanie vplyvov na životné prostredie)¹ na

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie, (Ú. v. EÚ L 026, 28.1.2012, s. 1), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/52/EÚ zo 16. apríla 2014 (Ú. v. EÚ L 124, 25.4.2014, s. 1 – 18).

jednotky na spätné splyňovanie. Predkladateľ petície sa domnieva, že zákonný dekrét č. 50/2022 je v rozpore s oznámením Komisie 2019/C 386/05², v ktorom sa uvádza, že výnimky z postupu posudzovania vplyvov na životné prostredie sa uplatňujú od prípadu k prípadu, a nie na celú kategóriu projektov. V prvom rade sa toto tvrdenie prekrýva s petíciou č. 30/2023 a Komisia navrhuje, aby sa obe petície riešili spoločne. Komisia poznamenáva, že zariadenia na spätné splyňovanie patria do rozsahu pôsobnosti smernice o posudzovaní vplyvov na životné prostredie³. Komisia doteraz dostala od Talianska dve oznámenia o výnimkách z posudzovania vplyvov na životné prostredie pre jednotky na spätné splyňovanie, ktoré sú odôvodnené individuálne. V každom prípade projekt presunu lode na spätné splyňovanie z Piombina do Vado Ligure v súčasnosti podlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie. Výnimka sa preto v súvislosti s predmetným projektom neuplatnila.

2. Po druhé, predkladateľ petície vysvetľuje, že prístavný terminál bude vybavený na vykonávanie tankovania z lode na loď. Domnieva sa, že v súčasnom posúdení vplyvov na životné prostredie sa tieto aspekty nezohľadnili, čo vytvára riziko, že prevádzkovateľ rozdelí projekt s cieľom obísť určité ustanovenia smernice o EIA. Podľa informácií, ktoré zaslal predkladateľ petície, je projekt vybavenia prístavného terminálu na vykonávanie tankovania paliva z lode na loď stále vo fáze predbežnej diskusie. V každom prípade je úlohou príslušných vnútroštátnych orgánov určiť, či by prípadné práce v prístavnom termináli predstavovali nový projekt alebo zmenu projektu, ktorý je v súčasnosti predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie.

3. Predkladateľ petície ďalej vysvetľuje, že príslušné orgány vo fáze preverovania vylúčili potrebu vykonať primerané posúdenie (VINCA) v prípade 8 lokalít sústavy Natura 2000. Talianske orgány okrem toho vylúčili potrebu vykonať preverenie VINCA pre veľrybiu rezerváciu, keďže Komisii ešte nebol podaný návrh, aby sa táto lokalita stala súčasťou sústavy Natura 2000. V článku 6 ods. 3 smernice o biotopoch⁴ sa napokon stanovuje, že akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý môže pravdepodobne významne ovplyvniť lokalitu sústavy Natura 2000, musí podliehať primeranému odhadu jeho dosahov na danú lokalitu z hľadiska cieľov ochrany lokality⁵. Taliansko transponovalo príslušné ustanovenia do svojich právnych predpisov⁶ a prijalo vnútroštátne usmernenia⁷ na zlepšenie ich vykonávania na celom svojom území. Príslušné vnútroštátne orgány sú zodpovedné za zabezpečenie toho, aby plány alebo projekty, ktoré môžu mať významný vplyv na lokality sústavy Natura 2000, podliehali posúdeniu. Komisia nemá žiadne informácie o neuplatňovaní týchto usmernení v súvislosti s preverovaním ôsmich lokalít, ktoré uvádza predkladateľ petície.

4. Pokiaľ ide o veľrybiu rezerváciu, Komisia poznamenáva, že táto lokalita nie je súčasťou sústavy Natura 2000, a preto nepodlieha ustanoveniam smernice o biotopoch. Predkladateľ petície tvrdí, že vnútroštátne právne predpisy o povolení jednotiek na spätné splyňovanie by

² Usmerňujúci dokument týkajúci sa uplatňovania výnimiek podľa smernice o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ zmenená smernicou 2014/52/EÚ) – článok 1 ods. 3, článok 2 ods. 4 a článok 2 ods. 5 2019/C 386/05).

³ Vztahuje sa na ne buď bod 21 prílohy I (zariadenia na skladovanie s kapacitou 200 000 ton a viac) alebo bod 3 písm. c) prílohy II (povrchové skladovanie zemného plynu).

⁴ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992).

⁵ http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm.

⁶ <https://www.mase.gov.it/pagina/la-valutazione-di-incidenza-vinca#:~:text=Si%20tratta%20del%20processo%20d,di%20significativit%C3%A0%20di%20tali%20incidenze>

⁷ <https://www.mase.gov.it/pagina/linee-guida-nazionali-la-valutazione-di-incidenza-vinca-direttiva-92-43-cee-habitat-articolo>

mohli obmedziť uplatňovanie smernice Seveso III⁸ na ustanovenia týkajúce sa požiaru. V prvom rade smernica Seveso III nevyžaduje povolenie ani súhlas pred prevádzkou zariadenia Seveso. Smernica Seveso III sa vzťahuje na podniky, v ktorých môžu byť nebezpečné látky prítomné⁹ v množstvách presahujúcich určitú prahovú hodnotu. V závislosti od množstva prítomných nebezpečných látok sa podniky kategorizujú ako podniky nižšej alebo podniky vyššej úrovne, pričom na podniky vyššej úrovne sa vzťahujú prísnejšie požiadavky. Z pôsobnosti smernice sú vylúčené určité priemyselné činnosti alebo nebezpečenstvá, na ktoré sa vzťahujú iné právne predpisy poskytujúce podobnú úroveň ochrany.

V prípade podnikov, ktoré manipulujú s veľkým množstvom nebezpečných látok a na ktoré sa vzťahuje smernica, sú prevádzkovatelia povinní zaviesť bezpečnostné opatrenia so zreteľom na príslušné riziká. S cieľom preukázať, že boli prijaté všetky potrebné opatrenia na predchádzanie závažným haváriám, musia prevádzkovatelia poskytnúť informácie vo forme správy o bezpečnosti. Táto správa o bezpečnosti musí obsahovať možné scenáre veľkých havárií a analýzu rizík. Riziko závažnej havárie sa môže zvýšiť úmerne pravdepodobnosti prírodných katastrof (technologické katastrofy spôsobujúce prírodné nebezpečenstvo – NaTech) vrátane zvýšeného rizika povodní a sucha v dôsledku zmeny klímy (zaplavenie zariadenia pri vysokej hladine vody, nedostatok chladiacej vody zvyšujúci riziko zlyhania základných priemyselných procesov). Na základe informácií, ktoré poskytol predkladateľ petície, by príslušný projekt mohol spĺňať kritériá vylúčenia stanovené v smernici Seveso III, najmä v článku 2 ods. 2 písm. c) a d), v ktorom sa uvádza, že smernica sa nevzťahuje na „prepravu nebezpečných látok a priamo súvisiace dočasné skladovanie¹⁰ na ceste, železnici, vnútrozemských vodných cestách, po mori alebo leteckou dopravou vrátane nakládky a vykládky a dopravy do iných prostriedkov prepravy a z nich v dokoch, prístavných hrádzach alebo zoraďovacích nádražiach mimo podnikov v rámci pôsobnosti tejto smernice“ a nevzťahuje sa ani na „prepravu nebezpečných látok v potrubiach vrátane čerpacích staníc mimo podnikov v rámci pôsobnosti tejto smernice“. V každom prípade prináleží príslušným vnútroštátnym orgánom, aby analyzovali, či sa na predmetný projekt vzťahuje smernica Seveso III.

5. Predkladateľ petície uvádza skutočnosť, že vnútroštátne právne predpisy vylučujú priemyselné prístavy z uplatňovania smernice Seveso III, čím sa vylučuje potreba, aby tieto prístavy mali správu o bezpečnosti prístavov a havarijný plán prístavu. V smernici Seveso III sa jasne neuvádza, či sa vzťahuje na prístavné oblasti. Aj keď talianske právo nestanovuje systematické uplatňovanie ustanovení smernice Seveso III na priemyselné prístavy, nebráni to talianskym orgánom označiť prístavné oblasti za zariadenia Seveso a uplatňovať zodpovedajúce povinnosti, ak sú splnené podmienky na uplatňovanie smernice.

6. Pokiaľ ide o aspekty súvisiace so smernicou 2014/94/EÚ¹¹, ktoré uvádza predkladateľ petície, je dôležité poznamenať, že táto smernica bola k 13. októbru 2023 zrušená nariadením (EÚ) 2023/1804 o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá¹². Rozsah pôsobnosti

⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/18/EÚ zo 4. júla 2012 o kontrole nebezpečenstiev závažných havárií s prítomnosťou nebezpečných látok, ktorou sa mení a dopĺňa a následne zrušuje smernica Rady 96/82/ES (Ú. v. EÚ L 197, 24.7.2012, s. 1 – 37).

⁹ Napr. počas spracovania alebo skladovania.

¹⁰ Vylúčenie „dočasného skladovania“ sa vzťahuje na potrebné dočasné skladovanie v dopravnom reťazci mimo podnikov, a nie na skladovanie v skladoch alebo iných miestach osobitne určených a používaných na pravidelné skladovanie nebezpečných látok.

¹¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ z 22. októbra 2014 o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá (Ú. v. EÚ L 307, 28.10.2014, s. 1 – 20).

¹² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1804 z 13. septembra 2023 o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá a o zrušení smernice 2014/94/EÚ (Ú. v. EÚ L 234, 22.9.2023, s. 1).

smernice 2014/94/EÚ a nariadenia (EÚ) 2023/1804 pokrýva infraštruktúru pre alternatívne palivá určenú na dopĺňanie paliva alebo nabíjanie cestných vozidiel, vlakov, plavidiel a lietadiel na stojiskách. Rozsah pôsobnosti preto zahŕňa napríklad čerpacie stanice LNG v prístavoch, ktoré plavidlám poskytujú LNG ako pohonné palivo. Lode na spätné splyňovanie ani žiadne iné zariadenia na spätné splyňovanie nepatria do rozsahu pôsobnosti príslušných právnych predpisov, a preto sa ustanovenia právnych predpisov na zariadenia na spätné splyňovanie nevzťahujú.

Záver

Komisia na základe poskytnutých informácií nezistila žiadne porušenie práva EÚ. V každom prípade je na príslušných vnútroštátnych orgánoch vrátane vnútroštátnych súdov, aby zabezpečili súlad tohto projektu s príslušnými právnymi predpismi EÚ. Predkladateľovi petície sa preto odporúča, aby vec postúpil vnútroštátnym orgánom. Komisia nemá v úmysle ďalej sa touto petíciou zaoberať.